

Gorbachev: Ngồi vĩ đại trong thất bại

Tác Giả: Pháng Duy pháng dách
Thứ Tư, 18 Tháng 11 Năm 2009 16:47

Năm nay 2009, Gorbachev trông còn mạnh khỏe dù đã 78, lãa tuái mà háu hát nháng nhà lãnh đáo tán nhiám cáa ông đang á trên đánh cao quyán lác.

Hai máoi năm sau ngày bác táng Berlin sụp đá, Mikhail Gorbachev âm thám ká niám bián cá này á pháng Tây, cá tránh thát xa khái Moscow. Dù vậy, á cá hai nái áy, danh tiáng cáa ông lái nám ngay trong cái sá thát bái cáa ông trong viác muán đái mái mát há tháng chính trá mà ông háng thác sá tin táng, lúc nó đang trong cán háp hái.

Trong mát cuác pháng ván vái mát phóng viên báo chí không lâu trác đáy, Mikhail Gorbachev đã hái táng lái vá nháng năm tháng á trên đánh cao quyán lác cáa ông tái Liên Bang Sô Viát. Thông tháng khi đã ngon trán, thát khó đá cát ngang lái ông nói. Nháng trong đáp này, ông lái do dá, trám ngâm mát hái thát lâu, đám chiêu nhìn ngái pháng ván đái cáp mát sác cánh mát cách bái rái trác khi trá lái.

“ Bán biát đó, tôi láa ra ván còn ngái tái đó, trong đán Cám Linh,” – ông nói – “ Náu tôi đã tá giái quyát báng chính quyán lác cá nhân cáa mình. Có lá tôi ván còn đang sáng trong cung đán đó... Hoác náu tôi đán gián cháng làm gì hát, không thay đái bát cá gì cáa toàn Liên Bang Sô Viát giáng nhá thuá nào, chá viác ngái táp tác làm nháng công viác nhá nháng ngái tán nhiám, ai mà biát đá cá...”

Rái ông bát tiáng cái. Cho dù có cám giác đáng cay nào đó trong lòng, ông cũng đá che giáu khéo léo.

Mát phán cáa cái cám giác này là do cái áo táng tá đái mình tháng tháy tá các lãnh tá hoác đã nghá háu, bá cho vá ván hay bá lát đá. Riêng Gorbachev lái có đánh sâu sác hán, đá cá biát thích áng trong năm nay, năm thá hai máoi ká niám bián cá 1989, khái đáu cho sá chám đát quyán cai trá cáa ông. Ngày nay khi nhìn lái, ngái ta ván khó có thá tin ráng mát đá quác Cáng Sán Sô Viát, bao gám Liên Sô và các nác Cáng Sán chá háu Đông Âu, , mát khái đá láng láng đán nái hán hai thá há cáa pháng Tây phái táng run ráy sá hái, lái bián mát trong

Gorbachev: Người vĩ đại trong thời đại

Tác Giả: Phàng Duy phàng dàch
Thứ Tư, 18 Tháng 11 Năm 2009 16:47

mất đêm. Các nhà phân tích đã từng nói rằng khi đi qua các đường phố này sẽ còn khiêu khích người lính hàng ngũ của họ trong những năm qua trong việc cải cách và mở cửa kinh tế, nhưng các tiến bộ của thời đại.

Năm nay 2009, Gorbachev trông còn mạnh khỏe dù đã bước tuổi 78, là tuổi mà hầu hết những nhà lãnh đạo tiền nhiệm của ông đang ở trên đỉnh cao quyền lực. Trong những năm thập niên 80s, mất Tổng Bí Thư của Đảng CS Xô Viết có đầy đủ quyền hành để đoán trước ông ta muốn xử lý gì. Gorbachev lúc đó đã có thể dùng nó để tóm tắt sự sụp đổ của những cái vốn và tư tưởng. Ông có thể đưa ra những thay đổi như một trong những thế hệ mà vốn căn bản đã không hề thay đổi từ thời Stalin và cũng không cần phải chờ đợi một vài những vùng đất thu hoạch các quốc gia trong khu vực Warsaw tại Đông Âu. Thế nhưng Gorbachev quá tham vọng. Mục đích của ông là phải cứu vãn và canh tân chủ nghĩa cộng sản, một chủ nghĩa cộng sản đúng nghĩa như những người khác đã xử lý nó và vì một niềm tin mà ông đã tin vào. Liệu cũng vì một niềm tin tưởng, ông đặt niềm tin vào một nước của ông, không phải nước Nga, mà là toàn Liên Bang Xô Viết. Thế nhưng chính Gorbachev là người đã tiêu diệt chủ nghĩa cộng sản như một hệ thống.

Thay vì còn đi vào hành cai trị để ngăn ngừa màu sắc của dân tộc như ý ông nói là ông rất có thể vẫn còn người đó. Hơn nữa, Gorbachev du hành không ngừng nghỉ và bắt đầu hành lý Louis Vuiton trên tay mà ông đang quàng cổ khắp thế giới. Ông hái ra tiền và những tua đi đi về về thuyếch trương và còn kèm theo những lời nói của một người bên cạnh. Trên căn bản thì ông đang sinh sống tại Moscow, nhưng ông có một thị trấn Nga rất hiếm hoi. Những người bạn thân của ông đã giúp ông tài trợ đi vào hành hai chiếc máy bay của ông, một chiếc là một chiếc máy bay của ông, một chiếc nghiên cứu của ông ủng hộ những thị trấn, trong việc tiếp xúc như Raisa, người vợ quá của ông. Tuy nhiên, trên thế giới, ông là một khuôn mặt bất lảng quên tại Nga, mặc dù ông có phần hèn trong một nhút nhát báo chí Moscow của một trong những người giàu có trong hàng ngũ : của nhân viên tình báo KGB Alexander Lebedev, người đã trở thành một người bạn thân của ông trong giới truyền thông khi ông này bắt đầu ra làm chủ tờ báo Evening Standard tại Luân Đôn.

Nếu như có những người bạn của ông tại Moscow, Gorbachev bắt đầu bán những mặt hàng buôn bán và đi qua các cửa hàng của mình mà không hề có một hành vi của ông và là người gây ra sự sụp đổ về kinh tế khi liên bang đổ vỡ vào năm 1991. Điều này những người theo chủ nghĩa dân tộc xung quanh Vladimir Putin, đây là một thế hệ mới nhưng mà chính Gorbachev phải chịu trách nhiệm, cái đi qua mà nước Nga lúc này đang cần phải phục hồi. Trong số sách vở của ông về những người tại Nga hiện nay, Gorbachev ít khi nhắc đến những người, nếu có chăng là vài dòng chú thích ngoài lề không thiên vị, trong khi Stalin được ca ngợi là một lãnh đạo vĩ đại của nước Nga, cho dù Stalin chỉ là một người Georgia. Ngoài nước Nga, lịch sử của ông và ông. Gorbachev được coi như một khuôn mặt hàng đầu trong việc giới thiệu một phần ba Âu Châu khi sự chiếm đóng quân sự cũng như nhân dân thoát ách bóc lột toàn trị, qua vai trò của ông trong sự khởi thúc cuộc chiến tranh lạnh, đáng kể là một trong những "đạo diễn" quan trọng trong thời điểm những tuấn kiệt và lòng của cuộc cách mạng 1989. Hơn nữa, những năm cai trị của ông cũng vì ít năm đầu của Boris Yeltsin, người kế nhiệm, được coi như một thế hệ mới thanh bình người người của họ do trên đất nước Nga.

Gorbachev: Ngòi vĩ đại trong thời đại

Tác Giả: Pháng Duy pháng dách
Thứ Tư, 18 Tháng 11 Năm 2009 16:47

Dĩ nhiên, Gorbachev không hề có ý đồ nhả mang đán nháng thá y. Ông ta đác chán bái mát nhóm 18 ngái lánh đáo cáng sán nám quyán lác giáa náa bánh hoán , phán lán vá táng đái tráng, háp đán và đáy náng lác cáa ông. Đá có tái ba đám tang cáa nháng nháa lánh đáo Sô Viát chá trong không đáy hai năm rái i trác khi Gorbachev đác láa chán vào ngày 10 tháng Ba năm 1985. Leonid Brezhnev nám quyán cai trá gán suát 20 năm và đác biáu táng hoáa , ngay cá vái nháng ngái tuátáng thân cán cáa ông tronág nháng chán riáng tá, nhá mát kánguyên cáa sá đánh đán. Trong nháng năm cuái đái, Brezhnev quá suy nhác đán mác ngái i ta phái chá ông lên láng Lenin báng mát thang máy trong nháng buái đián hành tái Công Tráng Đá. Yuri Andropov thì đã bánh hoán ngay tá khi năm quyán. Háu hát trong suát 13 tháng cám quyán, nháa lánh đáo này điáu hành đát nác trán mát giáng bánh. Konstantin Chernenko, ngái mà trác đá có nhiám vá chính yáu trong chính quyán chá là chám láa thuác lá cho ngái bán thân Brezhnev, khi lên thay thá đã là mát ông già i tuái báy mái xáa nay yám (yám = không phái hiám mà là i má đau bác nhác). Sá suy nhác cáa ông thá hián cho tình tráng suy đái cáa đát nác.

Nháng nháa lánh đáo đáng vào năm 1985 chác phái muán chán mát ngái trong cùng mát rávái há. Nháng cháng có ai trong đám giáo điáu giáa náa khá dĩ cháp nhán đác đá tiêu chuán , cho dù há đã nghe nháng chuyán táu vá há kháp nái trên đát nác nhá là : - “Các đáng chí, ta cá nhóm háp quác hái theo truyán tháng cũ . Nào cùng nhau ra khiáng ngài Táng bí thá vào”.

Ngái giái thiáu láa chán Gorbachev là Andei Gromyko, ngái có vá mát ác ôn , mát vá ngoái tráng rát giáo điáu đác biát đán trong suát bán tháp niên nhá mát “ông lác đáu trong ngành ngoái giao Sôviát” (Mr Nyet of the Soviet diplomacy). Ông ta báo đám vái các đáng sá cáa ông ráng Gorbachev, thành viên tránh tácáa bá chính trá tuái 54, chác chán là mát ngái có cùng mát khuôn nhá há, nháng có đáng há lác đá láy lái uy danh cho Liên Bang Sô Viát.. Há không chán Gorbachev vì máy tháng trác đá vá ná thá táng Anh Margaret Thatcher tuyên bá bà sá cáng tác vái ông này. Há chán ông vì nghĩ ông là ngái có năng lác làm sáng lái cái há tháng Sô Viát đã bá sói mòn. Gromyko nói ráng Gorbachev tin táng vào mát nán quác pháng mánh má và sá duy trì mát đá quác Liên Sô tái Âu Châu. Ông kát luán: “ Gorbachev có nácái hián. Đáng, nháng ông ta cũng có hàm răng sát”.

Bác tháng tián cáa Gorbachev giáng nhá mát làn gió tái mát. Ngay tái Washington DC, Jack Matlock, mát cá ván an ninh quác gia đác trách vá Liên Sô cáa táng tháng Ronald Reagan , lúc đá sáp sáa đác đá chác vá đái sá Hoa Ká tái Moscou đã chia sá cái nhiát tâm ban đáu này: -“ Cá i trong và ngoài nác, mái ngái đã mát mái nhìn vào toàn khái Sô Viát đáng vùng váy chái vái giáa phong ba cáa nháng yáu kém suy sáp. Khi i yáng bác đi cáa Gorbachev, lái ông ăán nói, bá đá ông mác, đã làm thá giái sáng sá”.

Gorbachev là nháa lánh đáo Sô Viát duy nhát sinh ra sau cuác cách máng Bolshevik. Tiáu sá cáa ông là câu chuyán đián hình cáa mát chàng trai trá mián quê lán lên tá mát vùng đát tánh lá cáa Liên Bang Sô Viát đái thái Stalin.. Xá sá Bác Caucasus cáa ông đã cháu đáng cái nán đái kháng khiáp do con ngái i gây nên i nháng năm 1930s.Sau này, ông tháng nhác lái ông đã phái cháng kián nháng ngái hàng xóm đái đán chát đi ra sao. Lúc đáu. ông đã tránh đác điáu tái tánh tá, nhá sá bao bác cáa ông ngoái, mát trong nháng đáng viên cáng sán thá há đáu tiên, lúc đá đáng là chá tách cáa mát nông tráng táp thá đáa pháng. Nháng sau cuác đái thanh tráng cáa Stalin năm 1937, ngái ông ngoái ,ká báo há che chá ông bá bát giá vái tái

Gorbachev: Ngòi vĩ đở i trong thỏ t bở i

Tác Giả: Phỏ ng Duy phỏ ng đở ch
Thứ Tư, 18 Tháng 11 Năm 2009 16:47

danh “bỏ n phỏ n cách mỏ ng khuy nh hỏ u Trosky”, ông và gia đờnh trỏ thành nhỏ ng kỏ vỏ gia cỏ bỏ ruỏ ng bỏ trong suỏ t 14 thỏng., cho tở i khi ông ngoỏ i trỏ vỏ tở trỏ i giam. Qua thỏ i gian thỏ thỏ chỏ này, Gorbachev hỏ c đỏ đỏ c kinh nghiỏ m sỏ ng thỏ chỏ nghi. Ông trỏ nên mỏ t đỏ ng viỏn CS, Rỏ i đỏ ng cho ông mỏ i thỏ . Ông tở tở ngoi lờn trờn bỏ đỏ đỏ ng thỏ ng tiỏ n, khỏng tở ra đỏ u hiỏ u đỏ ngoỏ i đỏ chỏnh thỏ ng nỏ. Đỏ tỏ ng nỏ i danh nhỏ mỏ t bỏ c thỏ y cỏ a nghỏ thuỏ t “nỏ ng bi” trong mỏ t chỏ đỏ quan liỏu nỏ nhỏ hỏ t bỏ đỏ nỏ i mà sỏ viỏ c đỏ ng khỏnh này giỏp cho mỏ i viỏ c trỏ i chỏ y. Sau này, Gorbachev đỏ nỏ i : “ Tỏ t cỏ chỏng ta, ai mà khỏng liỏ m đỏ t Brezhnev?”. Mỏ i cho tở i khi đỏ vào đỏ đỏ c bỏ chỏnh trỏ rỏ i, ông mỏ i tở cho phỏp mỏnh phỏ bày ra mỏ t trong nhỏ ng đỏ c tỏnh đỏ ng mỏ n hỏ n cỏ a ông: đỏ là tỏnh hỏ i hỏ c. đỏ chỏ n riỏng tở , ông là ngỏ i sỏ u tỏ p và kỏ lỏ i rỏ t nhiỏ u chuyỏ n tiỏ u lỏm cỏ ng sỏ n.

Ngoỏ chuyỏ n hỏ i hỏ c, Gorbachev làm nhỏ ng ngỏ i thỏn cỏ n kinh ngỏ c vỏ niỏ m tin thành tỏm cỏ a ông vào lý tỏ đỏ ng cỏ a chỏ nghỏ i xã hỏ i. Sỏ hoỏ i nghi nhỏ o bỏ ng đỏ ỏn sỏ u vào cỏ t lỏ i cỏ a chỏ nghỏ i Cỏ ng Sỏ n Sỏ Viỏ t đỏ n mỏ c rỏ t ít lý thuyỏ t gia nỏ m trong hỏ thỏ ng đỏ t vỏ n đỏ lý tỏ đỏ ng mỏ t cách nghiỏ m tỏc. Riỏng Gorbachev lỏ i nhỏ n thỏ c rỏ ng Lenin đỏ vỏ ch rỏ đỏ đỏ ng lỏ i, và viỏ c cỏ a ông là đỏ a Liỏn Sỏ trỏ vỏ đỏ ng hỏ đỏ ng sau khỏc quỏ o sai lỏ m cỏ a Stalin. Ông thỏ đỏ ng nỏ i vỏ Lenin nhỏ mỏ t thỏn tài đỏ c biỏ t, và vỏ n liỏn tỏ c đỏ c sỏ chỏ a Lenin ngay trong nhỏ ng ngày cuỏ i cỏ ng cỏn lỏ i đỏ Cỏ m Linh.

Chỏnh trong mỏ t buỏ i đỏ đỏ o đỏ Leningrad vào thỏng Nỏm 1985, hai thỏng sau ngày nhỏ m chỏ c, mà hai tỏ ngỏ sỏ mỏ i đỏ đỏ c thỏ a nhỏ n chung vỏ i thỏ i đỏ i Gorbachev bỏ t đỏ u đỏ vào thuỏ t ngỏ chỏnh trỏ . Perestroika (cỏ i tỏ , đỏ i mỏ i) và Glasnost (cỏ ng khỏ i, mỏ cỏ a) đỏ trỏ nên hai tỏ ngỏ lan khỏ p toỏn cỏ u, nhỏ ng bẻn trong nỏ i đỏ a nỏ c Nga, chỏng lỏ i mang mỏ t ý nghỏ i riỏng biỏ t. Khi Gorbachev xỏ đỏ ng hai tỏ này, chỏng chỏ mang ý nghỏ i đỏ ng nhỏ ông muỏ n ỏm chỏ .

Perestroika ,trong nhỏ ng ngày đỏ u đỏ y, chỏ mang ý niỏ m mỏ t sỏ thay đỏ i bẻn thỏ đỏ ng vỏ i mỏ c đỏ chỏ i thiỏ n nỏ ng cao kỏ luỏ t đỏ nỏ i chỏ n làm viỏ c. Gorbachev giỏ i thiỏ u mỏ t bỏ đỏ c liỏ u lỏnh trong sỏ ỏp đỏ ng nhỏ ng đỏ lỏ đỏ ng vỏ đỏ ng giá nỏ ng lỏ c nhỏ m cho phỏp các ngỏ i cỏ đỏ m lỏ đỏ c đỏ a ra nhiỏ u sỏ ng kiỏ n mỏ i và làm mỏ t sỏ thay đỏ i trong viỏ c phỏ n phỏ t hỏ ng hó a. Ông lỏ i bỏ hỏ ng tá nhỏ ng ông bẻn vỏ i, gỏ m các đỏ ng chỏ thỏn hỏ u cỏ a Brezhnev cỏ ng đỏ ng liỏu tham nhỏ ng hỏ ng hỏ chỏ a thỏ i kỏ đờnh đỏ n trỏ trỏ . Ông cỏ ng mỏ nh đỏ n làm mỏ t vỏ i bỏ đỏ c giỏ i thiỏ u mỏ t sỏ thay đỏ i nhỏ nhỏ vỏ đỏ n chỏ vào hỏ thỏ ng chỏnh trỏ cũ qua sỏ tỏ chỏ c lỏ i các danh sỏ chỏ bỏ u bỏ n, nhỏ ng vỏ n giỏ ng nguyỏn tỏnh trỏ ng mỏ t đỏ ng duy nhỏ t. Thỏ t ra khỏng gỏ đỏ ng đỏ đỏ c gỏ i là cách mỏ ng cỏ . Ông khỏng hỏ cỏ ý lỏ i trỏ kỏ hoỏ ch tỏ p trung, khỏng giỏ i thiỏ u mỏ t nỏ n kinh tỏ thỏ trỏ đỏ ng, tỏ do hó a vỏ giá cỏ và lỏ đỏ ng bỏ ng hay tỏ bỏ đỏ c quyỏ n cỏ ng sỏ n.

Sau bỏ n nỏ m cỏ m quyỏ n, cỏ mỏ t bỏ đỏ c cỏ n bỏ n ông đỏ thay đỏ i, đỏ là cho phỏp bỏ u cỏ các đỏ i biỏ u cỏ a Quỏ c Hỏ i Nhỏn Đỏn, trờn lý thuyỏ t, là cỏ quan lỏ p phỏp tỏ i cao cỏ a quỏ c gia. Và trong khi vỏ n bỏ o đỏ m nỏ m giỏ thành phỏ n đỏ sỏ cho đỏ ng viỏn cỏ ng sỏ n qua sỏ ỏp đỏ t tuyỏ n cỏ chuyỏn chỏ , ông đỏ cho phỏp mỏ t sỏ nhỏ phỏ bẻn chỏ trỏ chỏ tham gia đỏ ng cỏ chỏ ng hỏ n nhỏ nhỏ vỏ t lý hỏ c đỏ i khỏ ng Andrei Sakharov. Gorbachev nỏ i rỏ t nhiỏ u vỏ đỏ n chỏ , nhỏ ng ông ta khỏng bao giỏ liỏ u lỏnh tỏ đỏ t chỏnh mỏnh vào mỏ t cuỏ c tranh cỏ . Ông muỏ n cỏ i tỏ mỏ i thỏ nhỏ ng lỏ i khỏng muỏ n đỏ ng chỏ m đỏ n nỏ n tỏ ng.

Gorbachev: Ngõ i vĩ đ i trong th t b i

Tác Giả: Ph ng Duy ph ng đ ch
Thứ Tư,, 18 Tháng 11 Năm 2009 16:47

Glasnost - c i m - cũng là m t t ng r t bi n thiên. Nó đ c b t đ u áp đ ng th t c n tr ng nh ng, nh các tay giáo đ i u b o th ch trích ông đã lo s , m t khi đám ký gi nhà báo đ c khuy n khích đ a ra công lu n nh ng m u chuy n v nh ng quan ch c b t tài, v m t giai c p b n cùng trong xã h i v i s l ng l n nh ng ph th t nh l xa xôi, s đản áp các phong trào hay các nhân v t đ i kháng , ti n trình tr nên khó ki m ch . Liên Xô c a th i Gorbachev không có m t h báo chí truy n thông hoàn toàn t do, nh ng t ng đ i t do h n tr c . Gorbachev đã đ n thu n nghĩ r ng vi c cho xu t b n các tác ph m c a nh ng nhà văn nh Alexander Solzhenitsyn và Boris Pasternak, s ti t l nh ng kinh hoàng trong l ch s Xô Vi t có l s giúp cho ng i công dân c g ng làm cho c n c làm vi c siêng năng và h u hi u h n. Th c t l i khác, nó (glasnost) ch làm cho h càng thù ghét ch nghĩa c ng s n h n ngo i tr m t s th t nh th c s tin t ng vào ch nghĩa có ý nghĩ trái ng c.

Glasnost đã có nh ng hi u qu c p ti n, c Liên Xô cũng nh các qu c gia hành tinh Đông Âu quanh đó v t quá s mong đ i c a Gorbachev. Công b ng mà nói cho ông, Gorbachev đã không làm gì đ ngắ n l i cái trào l u c p ti n này hay tìm cách trừ đ p kh i truy n thông báo chí. Ngay nh ng ng i thán ph c c đ ng ông nh t, nh ng ng i thân c n làm vi c không ng i m t m i cho ông cũng đôi khi gi n đ v i nh ng ph ng cách làm vi c c a ông. M t thí d đ i n hình là trong nh ng ngày ch m i lên c m quy n, Gorbachev đã quy t đ nh gi i quy t m t t t x u c h u c a ng i Nga: thói nghi n r u. Vào năm 1984, ng i ta đã thu l m ngoài đ ng ph lên đ n trên 9 tri u ng i say. Nh ng v ch t y u, t i ác, s nghèo túng, gia đình đ v th y nhan nh n kh p n i. Vào mùng 4 tháng T 1985, ông tri u t p b Chính Tr và tuyên b tăng giá r u vodka lên g p ba. L ng s n xu t bia và r u chát ph i gi m xu ng ba ph n t . Vladimìr, v t ng tr ng tài chánh c nh cáo ông v m t l h ng l n trong ngân sách nhà n c. Gorbachev ng t l i ông: “Đ i u đ ng chí nói không m i m gì. Ai cũng bi t không có ti n đ trám vào l h ng đó. Nh ng đ i u đ ng chí đ ngh không có gì khác h n là c đ cho nhân dân say s n mãi. Đ ng chí không đ ngh là ta s xây đ ng ch nghĩa c ng s n trên r u Vodka ch ?” Không ai dám ch t v n uy quy n c a v t ng bí th đ ng . Do đó, Gorbachev đã làm theo ch đ nh c m r u v i m t quy t tâm . Và qu là m t th m ho . Đã có nh ng c nh x p hàng n i đ uôi dài đ ng đ c bên ngoài nh ng qu y bán r u và th tr ng ch đ n r u Vodka nhanh chóng phát tri n ch qua m t đêm. Cái l h ng v tài chánh mà ông Dimenstev đã báo đ ng còn nghiêm tr ng h n ông tiên đoán. T xu t tăng v t vì s tiêu th các lo i r u đ c h i làm chui t i nhà. Cu i cùng, sau ba năm, Gorbachev thú nh n s sai l m và t b k ho ch, nh ng thi t h i đã không th c u vãn. Đó ch là m t đ i n hình v đ ng l i ông cai tr đ i u hành đ t n c trong sáu năm r i.

Gorbachev có th g h ng cho s trung thành nhi t tình, s thán ph c qua t m nhìn bao quát, trí thông minh và s thành th t c a ông. T t ng và b n năng c a ông đ c coi là đ ng đ n, trung th c, ngay c khi chúng đ t căn b n trên nh ng phân tích sai l c. Ông mu n bình th ng hoá quan h v i Hoa K và Âu Châu, b i b nguy c v m t cu c chi n Đông-Tây, c t b t ngân sách qu c phòng và c i thi n n n kinh t n i đ a Liên Bang. Có là v n đ không khi ông cho r ng nh ng vi c này s giúp c ng c ch nghĩa c ng s n? Không bao lâu sau khi n m quy n, ông và nh ng c v n hàng đ u, đ c bi t , Alexander Yakolev, v c v n v v n đ c i t Perestroika, đã đ i n k t lu n r ng các qu c gia trong kh i Warsaw là m t gánh n ng h n là m t l i l c. Tuy nhiên, ông cũng ch a bao gi đ a ra m t chi n l c thích h p đ buông tay .

Gorbachev: Ngã ng i vĩ đ i trong th t b i

Tác Giả: Ph ng Duy ph ng đ ch
Thứ Tư, 18 Tháng 11 Năm 2009 16:47

Vì sao Liên Bang Xô Vi t b r i đ qu c kh ng l c a h m t cách hoà bình nh th , đ n thu n v i m t l i than v n? Vì sao nó x y ra quá ng n ch trong vài tháng cu i cùng c a th p niên 80s?. Ba trong s nh ng đ ki n quan tr ng l i là nh ng đ ki n ít đ c nh c đ n nh t, đ c bi t t i Hoa K và Âu Châu, có l vì chúng không nh n m nh đ n các vai trò c a các v giáo hoàng La Mã, t ng th ng v th t ng c a các n c ph ng Tây.. Ch y u là s t gi i phóng c a các qu c gia Đông Âu. Nh ng có nh ng lý do cho các qu c gia này có đ c v trí đ làm đ c cu c t gi i phóng đó là s th t b i của Liên Xô t i cu c chi n Afganistan, món n ngo i qu c tàn kh c gây ra b i các ch đ c ng s n c m quy n t i các n c trong kh i Warsaw, c ng thêm s r t giá đ u thô th m tr n th gi i trong nh ng năm 80s đã làm Liên Bang Xô Vi t ki t qu đ n v n .. Gorbachev đã ph i ng phó v i nh ng bi n c này cũng to l n nh nhu c u có nh ng tho thu n v ranh gi i chính tr v i ng i M .

Đ i v i đ ki n th nh t, đã có m t lý do ít đ c đ ý đ n là: vì sao, vào lúc kh i đ u c a cu c cách m ng Công Đoàn t i Ba Lan nh ng năm 1980-1981, Liên Xô đã không mang xe tăng vào Warsaw va Gdanks nh đã t ng làm t i Budapest năm 1956 và t i Prague năm 1968.? Câu tr l i đ n t m t tay bi n h giáo đ i u nh t cho ch nghĩa đ qu c Xô Vi t c a đ i n C m Linh, nhà lãnh đ o t t ng Mikhail Suslov: “ Chúng ta đ n gi n không có kh năng có thêm m t cu c chi n Afganistan n a...” ông ta nói trong m t cuộc tranh lu n gay g t v lãnh đ o..

Liên Xô đã nh n ra r ng h đã sai l m khi xâm chi m Afganistan ch ng bao lâu sau ngày đoàn quân c a h tràn vào cu i năm 1979. Gorbachev đã không dính líu gì đ n quy t đ nh xâm l ng đó. Ông đang còn là m t thành viên c p đ i và ch bi t đ c tin qua là sóng radio. Ông là m t trong nh ng nhân viên Liên Xô đ u tiên gi i cu c chi n là” v t th ng r máu c a chúng ta”, và th ng so sánh nó v i cu c chi n t i Vi t Nam. Khi ông lên n m quy n, đã có đ n g n 10 ngàn lính Xô Vi t ngã xu ng. Ông và đoàn tu t ùng c a ông bèn quy t đ nh k t thúc chi n tranh.. Đ c bi t khi các t ng lãnh nói cu c chi n không th th ng n i và đ i u t t nh t quân đ i Xô Vi t có th làm đ c là cân b ng l c l ng , hàm ý ch thua hay hoà mà thôi. . Câu h i đ c đ t ra là làm sao rút lui mà không quá m t m t? Gorbachev đã có th kéo quân ra ngay trong nh ng tháng đ u tiên ng i v n phòng đ i n C m Linh và đ l i v cu c chi n tranh t i t lên đ u nh ng v ti n nhi m c a ông. M t b c đ nh v y có l đã mang đ n cho ông nh ng tr ng v tay ca ng i t ph ng Tây. Nh ng ông đã b l c h i. Có l ông đã không th đ i đ i n s s nh c v m t th t b i c a m t Xô Vi t hùng m nh tr c m t đ i th ch là m t b n kh ng b l c h u nh nhoi. Nh ông đã nói : “ B n bè chúng ta ...có l cũng r t quan tâm t i. H nghĩ đ i u đó có th là m t đ n n ng đánh vào uy quy n Xô Vi t”.

Vì v y trong 4 năm tr i, ông tìm cách ch i quanh, l i thêm h n 6000 lính Xô Vi t và 200,000 quân Afgans t vong, v i c đ i u hành quân s trong cu c chi n ngày m t khó kh n ch t h p h n . Vào th i đ i m đoàn quân Xô Vi t Đ r i b Afganistan, nh ng nhà ph n kháng t i Trung và Đông Âu c m th y b t lo ng i h n trong v i c Liên Xô s ùng s c m nh quân s ò b p h .

Đ i v i đ ki n th hai, th t ng Hungary vào nh ng năm cu i 1980s, ông Miklós Németh đã

Gorbachev: Ngồi vĩ đở i trong thỏ t bở i

Tác Giả: Phỏ ng Duy phỏ ng đỏ ch
Thứ Tư, 18 Tháng 11 Năm 2009 16:47

giỏ i thỏch viỏ c nỏỏ c ỏng đả xỏ đỏ ng mỏ t tỏ đỏ ng (Deutschmark) vay mỏỏ n tỏ Tây Đỏ c trong năm 1987 ra sao. Tiỏ n cho vay vỏ i mỏ c tiỏu cỏ i tỏ kinh tỏ , nhỏ ng ỏng nỏ: “ Chỏng tỏi tiỏu hỏ t hai phỏ n ba sỏ tiỏ n chỏ đỏ trỏ tiỏ n lỏ i cho các mỏn nỏ cũ. Phỏ n cỏn lỏ i thỏ dỏng vỏo viỏ c nhỏ p cỏ ng hỏng hoỏ tiỏu thỏ vỏ i mỏ c đỏch làm giỏ m nhỏ nỏ i ỏm ỏ nhỏ cỏ a cuỏc khỏ ng hoỏ ng kinh tỏ trong nỏỏ c.” Hỏ u nhỏ tỏ t cỏ các chỏ đỏ cỏ m quyỏ n trong khỏ i Đỏng ỏu, ngoỏ i trỏ Romania, đỏ u mang nỏ phỏỏ ng Tây ngỏ p mỏ t, khoỏ ng nỏ nỏ n lỏn đỏ n 150 tỏ Mỏ kim tỏnh cho đỏ n cuỏ i năm 1989. Vỏ y mà hỏ vỏ n tiỏ p tỏ c đỏ i trỏ vỏ tỏnh trỏ ng kinh tỏ cỏ a hỏ .Tỏ nhỏ Đỏng Đỏ c, nỏ i mà Ngỏn Hỏng Thỏ Giỏ i bỏ lỏ a gỏ t đỏ liỏ t kỏ quỏ c gia này vỏo danh sỏch quỏ c gia giỏu cỏ xỏ p hỏng 11 trỏn thỏ giỏ i, thỏ đả phỏ i dỏng trỏn 70% thu nhỏ p quỏ c gia đỏ trỏ nhỏ ng khoỏ n nỏ ngoỏ i quỏ c và thỏ nhỏ n rỏ ng khỏ lỏng trỏ nỏ i tiỏ n lỏ i. Nhỏ ng lỏnh tỏ cỏ ng sỏ n nhỏ Eric Honecker và János Kádár đỏ u nghỏ rỏ ng con đỏỏ ng duy nhỏ t đỏ chỏ đỏ sỏ ng cỏn là tiỏ p tỏ c vay mỏỏ n tỏ các ngỏn hỏng phỏỏ ng Tây. Các ngỏn hỏng lỏ i coi khỏ i Đỏng ỏu là nỏ i chỏ n cho vay an toỏn. Hỏ nghỏ rỏ ng Liỏn Sỏ là chỏ đỏ a bỏ o đỏ m cho các quỏ c gia này trỏnh đỏ đỏ n chỏ phỏ sỏ n. Nhỏ ng Gorbachev khỏng cỏn sỏ n lỏng hoỏ c khỏng cỏ thỏ bỏ o đỏ m cỏ vỏ kinh tỏ hay chỏnh trỏ cho các chỏ đỏ cỏ m quyỏ n trong khỏ i này nỏ a. Nhỏ Nẻmeth, sau này trỏ nỏn mỏ t ỏng chỏ ngỏn hỏng giỏ i thỏch: “ Sỏ đả chỏ t cỏ a hỏ cỏ ng sỏ n đả bỏ t đỏ u tỏ giỏy phỏt các ngỏn hỏng Tây Phỏỏ ng cho các nỏỏ c nhỏ Hungary vay mỏỏ n. Chỏng tỏi đả bỏ cỏ n cỏu.”

Đỏ kiỏ n thỏ ba, sỏ sỏ p giỏm giá đỏ u thỏ vỏo các năm 1985-1986 tỏ o nỏn cuỏ c khỏ ng hoỏ ng cuỏ i cỏng cỏ a chỏ nghĩa cỏ ng sỏ n Sỏ Viỏ t. Thu nhỏ p tỏ xuỏ t cỏ ng cỏ a Liỏn Sỏ suy sỏ p khiỏ n nhiỏ u nhỏ lỏnh đỏ o phỏ i đỏ t đỏ u hỏ i vỏ lỏ lỏ i làm viỏ c cỏ a hỏ thỏ ng kinh tỏ cỏ a toỏn khỏ i cỏ ng. Liỏ u viỏ c tỏi trỏ cho các quỏ c gia khỏ i Warsaw đỏ u thỏ và hỏ i đỏ t thỏi nhiỏn vỏ i giá rỏ đỏ cỏ đỏỏ c nhỏ ng mỏn hỏng hoỏ tiỏu thỏ phỏ m chỏ t tỏ i tỏn hoỏ c vỏ giá trỏ cỏ đỏng hay khỏng? Các nhỏ kinh tỏ và tỏ tỏỏ ng tỏ i Moscou bỏ t đỏ u đỏ t cỏu hỏ i vỏ quan hỏ giỏ a Liỏn Sỏ và các quỏ c gia hỏnh tỏnh cỏ a nỏ. Bỏ t ngỏ mỏ t xỏ cỏng đỏn nhỏ gỏy nỏn hỏnh đỏ ng: Chỏ hỏ u thỏn cỏ n nhỏ t cỏ a Liỏn Sỏ, Bulgaria, đả mang đỏ u thỏ giá rỏ nhỏ n đỏỏ c tỏ Liỏn Sỏ bỏn cho phỏỏ ng Tây vỏ i giá thỏ trỏỏ ng đỏ bỏ tủi phỏ n lỏ i nhuỏ n vỏ i các đỏ ng tiỏ n mỏ nh (Euro, Mỏ kim).. Khi Gorbachev biỏ t đỏỏ c chuyỏ n này, ỏng đả nỏ i trỏ n lỏi đỏnh vỏ i Todor Zhivkov, nhỏ đỏ c tỏi cỏ ng sỏ n đả nỏ m quyỏ n ỏ Sophia trong ba thỏ p niỏn. Sỏ viỏ c đả làm biỏ n đỏ i hỏ n thỏi đỏ cỏ a ỏng đỏ i vỏ i khỏ i Đỏng ỏu, nỏ i trong lỏng ỏng đả sỏ n khỏng cỏn thỏ y hỏ ng thỏ. Tỏ đỏ, ỏng đả thay đỏ i các đỏ u kiỏ n trao đỏ i thỏỏ ng mỏ i giỏ a Liỏn Sỏ và các nỏỏ c đỏn em , đỏ ng thỏ i bỏ o cho các nhỏ cỏ m quyỏ n cỏc chỏ đỏ cỏ a hỏ hỏy tỏ đỏ ng trỏn đỏi chỏn cỏ a mỏnh hay sỏ p đỏ , tỏ nay đỏn ỏnh Liỏn Sỏ khỏng trỏ giỏp hỏ chỏ ng lỏ i nhỏn đỏn hỏ nỏ a.

Dù vỏ y, nhỏ ng tay cỏ ng sỏ n giỏo đỏ u gỏ c cỏ Honecker lỏ i khỏng tin lỏ i nỏi ỏ y. ỏng ta nghỏ rỏ ng khỏ i Đỏng ỏu cỏ tỏ m ỏ nhỏ hỏỏ ng quỏ quan trỏ ng làm sao Liỏn Sỏ cỏ thỏ bỏ rỏ i.

Tây Phỏỏ ng trỏ nỏn mỏn mỏ i bẻo bỏ hỏ n đỏ i vỏ i Gorbachev, khỏng chỏ trong đỏ a hỏ t chỏnh trỏ kinh tỏ mà cỏ trong mỏi trỏỏ ng cỏ thỏ. ỏng miỏ n cỏỏ ng khi chỏ n bỏ trong nhỏ ng chuyỏ n đỏ đỏ n thỏ đỏ các nỏỏ c Đỏng ỏu, nhỏ ng lỏ i rỏ t nỏng nỏ trong các hỏ i nghỏ tỏ i London, Paris hay Rome. ỏng thỏ y chỏn nỏ n khi đỏm luỏ n vỏ i nhỏ ng đỏ u ỏc đỏ n đỏ n cỏ a các thỏnh viỏn bỏ chỏnh trỏ tỏ i Prague. Làm sao so sỏnh nỏ i vỏ i viỏ c đỏỏ c mỏ t đỏn ỏ hỏ tỏ ng trỏn Đỏ i Lỏ thỏ Năm ỏ New York vỏ i sỏ hoỏn hỏ vang đỏ y cỏ a ngỏỏ i Mỏ đỏ c hai bẻn đỏỏ ng vỏ y chỏo vỏ i cỏ Sỏ Viỏt trỏn tay cỏng nhỏ ng ỏp phỏch mang nhỏ ng đỏng chỏ : “ Chỏc phỏc cho ỏng, ngỏỏ i kiỏ n tỏ o hoỏ

Gorbachev: Người vĩ đại trong thất bại

Phong Duy phong
Thứ Tư, 18 Tháng 11 Năm 2009 16:47

bình.”

Gorbachev không bao giờ có một kế hoạch nào là rút lui hay gì nguyên quy n l c c a Sô Vi t t i các n c k i Đông Âu. Ông nghĩ rằng ông có thể khuyến khích t o nên nh ng t i u Gorbachevs t i các n c này đ thay th cho đám lãnh t “bình vôi”già nua b t tài đ c đoán mà nhân dân h chán ghét.. Đi u l m l n l n nh t c a ông là, ngay c khi b c t ng Berlin đã đ xu ng, ông v n tin rằng nh ng qu c gia này s t p t c l i trong qu đ o xã h i ch nghĩa c a ông. Nh ng đã t lâu, ông đã quy t đ nh không dùng s c m nh đ duy trì m t đ qu c. L ch s ghi l i r ng có r t ít lãnh t đã làm nh ông B ng đánh giá c a riêng mình, Gorbachev cho r ng ông đã thất bại. Ông tin rằng ông đã có thể c u đ c ch nghĩa c ng s n. Có th nói ông là m t ng i yêu n c t rên m t con tàu đang chu n b đ m chìm khi ông v a c m tay lái. Là m t con ng i , m t khôn m t l ch s đ y ngh ch lý. Cái ngh ch lý l n nh t là Mikhail Gorbachev s đ c nh đ n nh m t nhân v t vĩ đ i ch vì ông thất bại.

(Theo *A patriot who gave away his empire* c a Victor sebestyen, AFR 04/09/2009)